מזנונים בבתי ספר עירוניים על יסודיים

כללי

1. בשנת 2003 ערכה מבקרת העירייה דוח ביקורת בנושא 'מזנונים בבתי ספר עירוניים על יסודיים' (להלן- 'דוח מזנונים').

2. המזנונים בבתי ספר עירוניים על יסודיים הם בתחום האחריות של מינהל החינוך כאשר גורמי העירייה העיקריים השותפים לתהליך הפעלתם הם אגף נכסי העירייה, אגף רישוי עסקים ואגף הפיקוח.

3. מטרת דוח המעקב הייתה לבדוק, בהתייחס לשנות הלימוד תשע"ב-תשע"ג (2011 - 2012), את סטטוס יישום הערות/החלטות ראש העירייה וכן החלטות מנכ"ל העירייה בשני הדיונים בנושא שהתקיימו בראשותו בשנים 2003 ו- 2004.

4. לצורך הביקורת נבדקו 5 מזנונים מתוך 9 מזנונים הפועלים בבתי ספר עירוניים על יסודיים בתל אביב-יפו. להלן בתי הספר שבהם נבדקו המזנונים: עירוני א', עירוני ב'-ג', עירוני ד', עירוני ז' ועירוני ט'.

5. הביקורת שוחחה במינהל החינוך - עם מנהלת המינהל, מנהל אגף משאבי חינוך, אחראי נכסים בחינוך. באגף נכסי העירייה- מנהל האגף ויו"ר ועדת שכירויות (להלן- "יו"ר הוועדה"), מנהלת מחלקת דיור ושרותים (להלן- "מנהלת המחלקה"), באגף רישוי עסקים - מנהל האגף, סגנית מנהל האגף ומנהלת מחלקת ביקורת עסקים (להלן- "מנהלת מחלקת ביקורת עסקים") באגף הפיקוח- מנהל האגף ומנהל מידע רישוי ותביעות (להלן- "מנהל המידע").

ממצאים

רישוי ותנאי תברואה

6. להלן החלטות מנכ"ל העירייה והערות ראש העירייה שניתנו בנושא:

א. **"יש לפעול לאלתר לסגירת כל המזנונים בבתי הספר שאין להם היתר בנייה או רישיון להפעלת עסק"**. (מנכ"ל העירייה אוגוסט 2003).

ב. **"יש לבצע פיקוח אקטיבי ויזום בביה"ס. באחריות אגף רישוי עסקים לבצע בקורת תברואתית בכל המזנונים הפועלים בבתיה"ס [גם באלה אשר יש בידם רישיון]. הביקורת תתבצע אחת לתקופה ותדווח לגורמים הרלבנטיים: מינהל החינוך ואגף הנכסים. במידה ויתגלו ליקויים - יש לטפל בהם לאלתר."**. (מנכ"ל העירייה פברואר 2004).

ג. **"אגף משאבי חינוך ואגף רישוי עסקים החלו בהגברת הפיקוח על המזנונים בדגש על תנאים תברואתיים ועמידה בהגבלות רשיון העסק. הביקורות תתבצענה אחת לרבעון. במקביל, מבצע אגף הפיקוח ביקורות שוטפות ועפ"י הממצאים, מוגשות תלונות למפעיל העסק, כולל העמדה בפני רשויות השיפוט.".** (הערות ראש העירייה 2004).

ממצאי הביקורת (2012)

בי"ס עירוני א'

7. להלן תאריכי הביקורות שערך אגף רישוי עסקים בעסק משנת 2004 (מועד הערות ראש העירייה) ועד אוגוסט 2012 (מועד הביקורת):

   א. 2003 - 22.7 ו- 7.9.

   ב. 2004 - 10.5 ו- 16.11.

   ג. 2005 - 6.12.

   ד. 2006 - 27.9.

8. בביקורת שנערכה בעסק בתאריך 27.9.06 נמצא כי בניגוד לרישיון העסק, (קיוסק פנימי, הכנה ומכירת כריכים לצריכה במקום), העסק מתנהל כבית אוכל להכנה והגשת שניצלים, צ'יפס, חביתות, כמו כן במקום נמצאו ליקויי תברואה.

9. בתאריך 21.2.2007 הוציא אגף רישוי עסקים לעסק סירוב למתן רישיון עסק מכיוון שלא בוצעו הדרישות להתאמת מהות העסק לרישיון ולא תוקנו ליקויי התברואה.

10. מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה לביקורת כי אומנם למקום היה סירוב למתן רישיון משנת 2007 אך בשל טעות טכנית לא בוטל רישיון העסק.

11. לטענת מנהלת מחלקת ביקורת עסקים רק ביוני 2012, בעקבות מעקב שהתבצע במחלקת רישוי עסקים, החל הליך ביטול הרישיון שהסתיים באוגוסט 2012 ושלאחריו היה העסק סגור עד להקמתו מחדש במבנה שונה בתחום ביה"ס.

12. מנהלת המחלקה מסרה בתאריך 10.10.2012 לביקורת, עפ"י בקשתה, כי: **"במהלך שנת 2011 בנתה עיריית ת"א מזנון חדש בסמוך לאולם הספורט של בית הספר. המפעיל התבקש לעבור למזנון חדש. המזנון החדש היה בשטח קטן מהמזנון הישן ולא אפשר את הכנת כל המוצרים אשר נמכרו במזנון הישן. המפעיל פעל מול בית הספר לקבלת שטח שרותים נוסף שהיה במתחם ולהפכו לחלק מהמזנון. באמצע 2012 קיבל המפעיל את השטח מבית הספר והתחיל לפעול לקבלת רשיון עסק. בחודש ספטמבר הוגשה בקשה לקבלת מידע ולפני החג הוגשה בקשה לקבלת רשיון עסק.".**

בהתייחסותה של מנהלת מחלקת ביקורת עסקים לממצאים מתאריך 25.11.2012 נכתב כי לא חלו שינויים המתייחסים למזנון בבי"ס עירוני א' ממועד הפצת טיוטת הממצאים (4.11.2012).

מנהל אגף משאבי חינוך מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 27.11.2012 כי:

"למפעיל בעירוני א' אושר עד סוף דצמבר 2012 לסיים את הליך מול משרד הבריאות. מעבר לכך מאשר את ממצאי הביקורת לאשורן.".

בי"ס עירוני ב'-ג'

13. להלן הביקורות שערך אגף רישוי עסקים בעסק משנת 2004 (מועד הערות ראש העירייה) ועד אוגוסט 2012 (מועד הביקורת):

א. 2004- 9.3, 28.4, 16.11, 29.12.

ב. 2005- 11.9.

ג. 2006- 27.9, 18.10.

ד. 2010- 18.10.

ה. 2012- 29.8.

14. בביקורת שנערכה בתאריך 18.10.2010, במהלך חידוש רישיון, נמצאו אי התאמות של העסק לתכנית וכן ליקויי תברואה. בתאריך 19.4.2012 הוצא סירוב של אגף רישוי עסקים למתן רישיון לעסק בשל אי ביצוע הדרישות להתאמת העסק לתכנית ואי תיקון ליקויי תברואה.

מנהל המידע מסר לביקורת בתאריך 9.8.2012 כי הסירוב לרישיון העסק לא התקבל באגף הפיקוח.

סגן בכיר למנהל אגף הפיקוח מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 27.11.2012 כי:

"אגף הפיקוח ניזון מסרובים המגיעים מאגף רישוי עסקים לידיעתו, מידע שאינו מגיע לידיעת אגף הפיקוח אינו מטופל במועד אם בכלל.".

15. בתאריך 29.8.2012, בעקבות הביקורת, ערכה מנהלת מחלקת ביקורת עסקים יחד עם מנהל אגף משאבי חינוך ביקורת בעסק שנמצא סגור ובלתי פעיל. מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה לביקורת כי נמסר לה שמנהלת ביה"ס אסרה על המפעיל לפתוח את המזנון הואיל והוא פועל ללא רישיון.

16. בתאריך 23.9.2012 שלחה מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מייל למנהלת המחלקה וציינה בו, בין השאר, כי: **"במזנון הנ"ל יש החלפת זכיינים. חוזה לזכיין החדש נכנס לתוקף בתאריך 09.10.2012 עליי לציין שטרם הוגשה בקשה לרישיון עסק לבעלים החדשים. יש להודיע לזכיין החדש שללא הליך רישוי תקין אין להפעיל את העסק!!!.".**

17. לבקשת הביקורת מסרה מנהלת המחלקה בתאריך 10.10.2012 לביקורת כי: "**בהתאם למידע שנמסר לי הזכיין ... פעל להוצאת רשיון עסק. קיבל הערות בנושא בינוי במחסן הקיוסק ופעל לשיפוץ המקום והתאמתו לתנאי הרשיון. כשגילה שמנהל בית הספר לא מעוניין שימשיך במקום הפסיק את הפעילות לקבלת רשיון העסק.**".

בהתייחסותה של מנהלת מחלקת ביקורת עסקים לממצאים מתאריך 25.11.2012 צוין כי: **"בתאריך 18.10.2012 הוגשה בקשה לרישיון ע"י מפעילים חדשים ש. ר. ופ. א.. קיים הליך רישוי לגבי מפעילים חדשים בעסק.".**

בי"ס עירוני ד'

18. להלן הביקורות שביצע אגף רישוי עסקים בעסק משנת 2004 (מועד הערות ראש העירייה) ועד אוגוסט 2012 (מועד הביקורת):

א. 12.5. -2004

ב. 18.12. ,30.5 ,3.5 ,9.3 -2005

ג. 7.12. -2006

ד. 18.2. - 2007

ה. 19.3. ,4.2 -2008

ו. 17.7. -2011

ז. 29.8 ,10.1 -2012.

19. בתאריך 29.8.2012, בעקבות הביקורת, ערכה מנהלת מחלקת ביקורת עסקים יחד עם מנהל אגף משאבי חינוך ביקור בעסק.

20. נמצא כי בעסק מכינים שניצלים וצ'יפסים וזאת בניגוד למהות המאושרת (בית אוכל פנימי להכנת כריכים מסלטים מוכנים, הגשת תה וקפה) וכן נמצאו במקום ליקויי תברואה רבים. בשל הממצאים הוציא אגף רישוי עסקים סירוב לרישיון.

מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה בהתייחסותה לממצאים מתאריך 25.11.2012 כי: "**בתאריך 12/11/12 נערכה ביקורת חוזרת ונמצא: בעסק אין יותר הכנת בשרים וטיגון ציפסים בעסק רק מגישים שניצלים מוכנים "מאמא עוף" שמקבלים קפואים ומחמים לפי הצורך במטבח יש כיור ושולחן עבודה נוסף שלא מצויין בתוכנית מאושרת מס' 2006-1169. מצב התברואי בעסק שופר. על בעל העסק להגיש בקשה למהות העסק בית אוכל פנימי הגשת שניצלים מוכנים.**".

בי"ס עירוני ט'

21. ממועד הערות ראש העירייה (2004) ועד מועד הביקורת (אוגוסט 2012) נערכו מספר ביקורות בעסק ע"י אגף רישוי עסקים. להלן הביקורות שבוצעו:

א. 2004 - 13.5 נמצאו ליקויים תברואתיים וכן העסק התנהל כמסעדה בניגוד לתנאי הרישיון (קיוסק). בתאריך 6.12 ניתן סירוב לרישיון ע"י מחלקת ביקורת עסקים בשל העובדה שנמצא שהעסק התנהל כמסעדה ולא פעל לפי מהות מאושרת (קיוסק).

ב. 2005 - בעסק הוחלפו בעלים העסק התנהל על פי המהות (קיוסק) אך נמצאו בו ליקויים תברואתיים.

ג. 2006 - 24.10 - הוחלפו בעלים נמצא שהעסק מתנהל כמסעדה ולא כקיוסק וכן המצב התברואתי בו ירוד מאוד. 26.10 - הוצא סירוב לרישיון בעקבות הביקורת של אגף רישוי עסקים.

ד. 2008 - 28.5 - הוגשה בקשה להחלפת בעלות. 29.5 - נמצאו ליקויים תברואתיים בעסק. בתאריך 24.6 עקב שינוי בעלות ובקשה לשינוי מהות נערכה ביקורת עם מפקחת משרד הבריאות וניתנו דרישות. בתאריך 2.9 בביקורת חוזרת נמצא כי הדרישות מולאו והמצב התברואתי תקין. אושר רישיון למזנון.

ה. 2011 - 20.1, 5.10 - נמצא כי המצב התברואתי תקין.

ו. 2012 - 4.1 - נמצא כי המצב התברואתי תקין והעסק פועל עפ"י התכנית המאושרת. בעקבות הביקורת ערכה מנהלת מחלקת ביקורת עסקים בתאריך 2.9.2012 ביקור בעסק שבו נכח מפעיל המזנון. נמצא כי העסק פועל בהתאם למהות (בית אוכל) וכי המצב התברואי תקין.

מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה בהתייחסותה לממצאים מתאריך 25.11.2012 כי: "**אין שינויים לעומת דוח המבקר העירייה מתאריך 04.11.2012**".

בי"ס עירוני ז'

22. ממועד הערות ראש העירייה (2004) ועד מועד הביקורת (אוגוסט 2012) נערכו מספר ביקורות בעסק ע"י אגף רישוי עסקים. להלן הביקורות שבוצעו:

א. 2004 - 8.1, 2.6, 26.10.

ב. 2005 - 19.7, 17.9.

ג. 2006 - 22.10.

ד. 2007 - 4.12.

ה. 2008 - 5.6, 15.12.

ו. 29.8. - 2012

23. בתאריך 29.8.2012, בעקבות הביקורת, ערכה מנהלת מחלקת ביקורת עסקים יחד עם מנהל אגף משאבי חינוך ביקור בעסק שנמצא סגור. מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה לביקורת כי בשיחה טלפונית שקיימה עם מפעיל המזנון טען הנ"ל כי הוא ממתין למכרז של העירייה להפעלת מזנונים לבתי ספר.

מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה בהתייחסותה לממצאים מתאריך 25.11.2012 כי: "**בתאריך 08.11.2012 הוגשה בקשה לרישיון עסק ע"י מפעיל חדש ט..י מ.. קיים הליך רישוי לגבי המפעיל החדש בעסק.**".

"1. הטיפול והביקורות במזנונים/בתי אוכל בבתי הספר נעשה בהתאם לתהליך הרישוי התקין לאחר הגשת בקשה לרישיון ע"י בעל העסק עד להוצאת הרישיון או עד להוצאת סירוב במידה והעסק אינו עומד בדרישות.

2. במהלך תהליך הרישוי, יתכנו מספר ביקורות בעסק במועדים שונים בהתאם למצב העסק עד להוצאת הרישיון/סרוב ללא קשר לתקופת הרבעון.

3. הביקורות בעסק מתבצעות לצורך ליווי העסק ומתן הנחיות עד להוצאת הרישיון.

בביקורת מתבצעת בדיקה של התאמת העסק לתכנית, מהות העסק בפועל מול הבקשה שהוגשה, בדיקת תשתיות העסק ומצב תברואי.

4. מכאן יתכן מצב שבו בעל העסק ידרש לבצע מספר דרישות שאותן הוא יבצע תוך חודש/חודשיים ולכן יערכו מספר ביקורות באותו רבעון לאותו עסק.

5. לאחר קבלת הרישיון, בהתאם לנוהל העבודה הרגיל, הפיקוח הרבעוני של המזנונים יתבצע ע"י התברואנים של הפיקוח העירוני כפי שקורה לגבי שאר העסקים בעיר ת"א.

סיכום: לאחר תקופה ארוכה של מעקב אחרי מזנונים/בתי אוכל בבתי הספר נמצא כי אגף רישוי עסקים אינו עומד במטלה של בדיקת העסקים פעם ברבעון וזאת עקב עומס בעבודה.

מומלץ שבדיקת המזנונים/בתי האוכל תערך בתדירות יותר נמוכה של פעם בחצי שנה ע"י תברואנים של אגף פיקוח העירוני.".

הארכת התקשרויות עם מפעילי המזנונים

24. "**התקשרות עם מפעיל מזנון מתבצעת רק לאחר קבלת חוות דעת חיובית ממינהל החינוך, אשר מגובה בהמלצת מנהל בית הספר לגבי רמת השירות והעמידה בתנאים עליהם התחייב, ולאחר בדיקה כי המפעיל לא צבר חובות כלפי העירייה.**". (הערות ראש העירייה).

ממצאי הביקורת (2012)

רקע

25. מנהלת המחלקה מסרה לביקורת כי נכון לאוגוסט 2012 אין למפעילי המזנונים חובות בגין דמי שכירות, ארנונה, מים וחשמל.

26. לדברי האחרונה טרום כל התקשרות עם מפעילי המזנונים נשלחות על ידה פניות:

א. למנהלת מחלקת ביקורת עסקים לשם קבלת סטטוס רישוי העסק.

ב. למנהל אגף משאבי חינוך לשם קבלת חוות דעת על מפעיל המזנון ממנהלי בתי הספר, שבשטחם נמצאים המזנונים.

ג. למפעיל המזנון להמצאת אישור מהמשטרה על העדר עבר פלילי פדופילי.

ד. למינהל שירותים חברתיים לקבלת חוות דעת על המשך הפעלת מזנון המנוהל ע"י משוקם.

עירוני א'

27. מפעיל המזנון בביה"ס הינו משוקם שענה על הקריטריונים של נזקק/נכה ועל כן זכה לפטור ממכרז. הנ"ל מפעיל את המזנון בביה"ס משנת 1995.

28. מפרוטוקול ועדת שכירויות (להלן- "הוועדה") מתאריך 27.6.2011 עולה כי הוחלט בוועדה להאריך את ההתקשרות עם המפעיל מה- 1.9.2011 עד ל- 30.6.2012 (10 חודשים).

29. בפרוטוקול הוועדה צוין, בין היתר, כי:

א. טרם התקבל מהמפעיל אישור ממשטרת ישראל על העדר עבר פלילי פדופילי בהתאם לדרישת מינהל החינוך.

ב. למפעיל קיים סירוב לרישיון עסק משנת 2007.

ג. למפעיל אין חובות לאגף נכסים.

ד. טרם התקבלה חוות דעת בית הספר לגבי תפקודו של המפעיל. מנהל אגף משאבי חינוך דאז טען כי יש לאפשר המשך פעילות כל עוד לא קיימת התייחסות שלילית של ביה"ס.

30. הוועדה בישיבתה זו החליטה, בין השאר, כי במידה והמפעיל לא ימציא אחד או יותר מהתנאים המפורטים להלן יבוטל הסכם ההתקשרות עימו:

א. קבלת רישיון עסק עד ספטמבר 2011.

ב. המצאת אישור ממשטרת ישראל על העדר עבר פלילי פדופילי עד תום חודש יולי 2011.

ג. חוו"ד שיקומית ממינהל שירותים חברתיים עד תום חודש יולי 2011.

31. בתאריך 3.7.2011 התקבל דוח סוציאלי ממינהל שירותים חברתיים ובו צוין, בין השאר, כי מומלץ בחום על ידם ועל ידי ביה"ס להמשיך את השכרת המזנון למפעיל.

32. בתאריך 7.8.2011 שלחה מנהלת המחלקה מכתב למפעיל שבו נתבקש להמציא אישור מהמשטרה על העדר עבר פדופילי. כמו כן צוין במכתב כי אם לא ישלח הטופס עד תאריך 21.8.2011 לא ניתן יהיה לאשר את פתיחת המזנון.

33. בתאריך 14.12.2011 שלחה מנהלת המחלקה מכתב למפעיל שבו צוין, בין היתר, כי עליו להוציא רישיון עסק למזנון עד סוף חודש דצמבר 2011.

34. מפרוטוקול הוועדה מתאריך 27.6.2012 עולה כי הוועדה החליטה להמשיך להשכיר למפעיל את המזנון לתקופה של 10 חודשים החל מה- 1.9.2012 ועד 30.6.2013 (10 חודשים) בתנאי שיעמוד בהנחיות רישוי עסקים לקבלת רישיון עסק במזנון.

35. בפרוטוקול הישיבה צוין כי התקבלה חוו"ד שיקומית ממינהל השירותים החברתיים וכן התקבלה חוו"ד חיובית של בית הספר לגביו וכן למפעיל אין חובות דמי שכירות, מים חשמל וארנונה.

36. הוועדה בישיבתה זו החליטה, בין היתר, כי על השוכר להמציא תוך 30 יום אישור ממשטרת ישראל על העדר עבר פדופילי ובנוסף עמידה בהנחיית רישוי עסקים לקבלת רישיון עסק במזנון.

37. מנהלת המחלקה מסרה לביקורת בתאריך 10.10.2012, כי: "**...בשנתיים האחרונות יצאה ההנחייה לקבלת אישור ממשטרת ישראל על העדר עבר פדופילי. עם קבלת ההנחייה פנינו על** (טעות מקור) **כל המפעילים בבקשה לקבלת אישור זה. כולם הביאו אישורים על העדר עבר פלילי אך המשטרה לא נתנה מסמך ספציפי על העדר עבר פדופילי. בבדיקה שערכנו עם אגף משאבי חינוך נאמר לנו שאנו צריכים להעביר למפעיל מסמך המאשר כי המפעיל עובד במוסד ציבורי ומועסק ע"י העירייה וכי העירייה מבקשת אישור זה מהמשטרה באופן גורף עבור כלל עובדיה. מאחר והמפעיל אינו מועסק של העירייה לא ניתן היה לחתום על מסמך זה ולקבל את האישור המיוחל. לאחרונה קיבלנו הנחיית עבודה חדשות ממר ש. ז. בנושא. אנו ננסה לפעול בהתאם להנחיות אלה.**".

יו"ר הוועדה מסר בתאריך 18.11.2012 בהתייחסותו לממצא זה כי: "**לפני כשנתיים התבקש אגף הנכסים לדרוש מהמפעילים לקבל את האישור הנ"ל. מסתבר שמשטרת ישראל אינה מספקת אישור זה ללא טופס מיוחד החתום על ידי מנהל בית הספר באופן אישי המעיד כי המפעיל הינו מועסק בית הספר. מאחר והמפעילים אינם מועסקים ע"י בית הספר (כמו מורים, מזכירות וכו') עד כה לא הסכימו מנהלי בתי הספר לספק טופס זה והמפעילים לא הצליחו לקבל את האישור המבוקש מהמשטרה. אגף הנכסים פועל כרגע במשותף אם מנהל אגף משאבי חינוך, מר ש. ז., לספק למפעילים את הטפסים הנדרשים להם לקבלת האישור הנ"ל.**".

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי:

"א. לאורך השנים פעל המפעיל בניגוד לרשיון עסק והכין במקום מאכלים נוספים מעבר למותר ע"פ תנאי הרשיון. בשנה האחרונה נכנס המפעיל למבנה מזנון חדש אשר הוקם ע"י העירייה. השטח מתאים לרשיון עסק לבית אוכל. המפעיל הגיש בקשה לרשיון עסק.

ב. מפעיל המזנון הינו משוקם שעונה על קריטריונים של נזקק/נכה. מדובר בבחור עיוור העובד יחד עם אישתו פיזית במקום ומפרנס את משפחתו. למפעיל אין חובות לעירייה, קיימת חוות דעת שיקומית מינהל השרותים החברתיים וחוות דעת חיובית מבית הספר...".

בי"ס עירוני ט'

38. בשנת 2010 פירסמה העירייה בקשה לקבלת הצעות להפעלת מזנון ביה"ס בה זכה מר א. ת. (להלן- הזוכה). תקופת השכירות אושרה בוועדה בישיבתה מיום 6.7.2011 לשנה עם אופציה לשנתיים נוספות.

39. מפרוטוקול הוועדה מתאריך 28.7.2011 עולה כי בישיבה זו מסרה מנהלת המחלקה, בין השאר, כי:

א. ביה"ס עירוני ט' פנה לעירייה בבקשה לנהל את מזנון ביה"ס באופן עצמאי כחלק מהניהול העצמי.

ב. ביוני 2011 פנה הזוכה לעירייה בבקשה שלא להאריך את תקופת ההתקשרות ולפנות את הנכס בתום שנת השכירות הראשונה. הזוכה טען כי דמי השכירות הנוכחיים בסך 8,250 ₪ לחודש גורמים לו להפסדים.

ג. מכיוון שאישור מתן רשות לניהול מזנון ביה"ס מותנה באישור ועדת נכסים ובאישור מועצת העיר ומאחר ואין מועד להתכנסות מועצת העיר והזוכה אינו מעוניין להמשיך להפעיל את המזנון בתנאים הקיימים, נוצר פרק זמן ללא מענה להפעלת המזנון.

ד. לאור האמור לעיל קיים יו"ר הוועדה מו"מ עם הזוכה ובו סוכם שדמי השכירות יהיו בסך של 3500 ₪ לחודש והזוכה ימשיך להפעיל את המזנון עד הערכות ביה"ס להפעלתו.

40. בפרוטוקול הוועדה צויין כי חשב מינהל החינוך (חבר הוועדה) טען כי הסכום נמוך מדי ומנהלת המחלקה השיבה כי כשיהיה זוכה במכרז ביה"ס תופסק פעילותו של הזוכה הנוכחי.

41. הוועדה בישיבתה זו החליטה להמשיך להשכיר לזוכה את המזנון בדמי שכירות של 3,500 ₪ לתקופה של 10 חודשים החל מ- 1.9.11 - 30.6.2012.

מנהלת המחלקה מסרה בתאריך 10.10.2012 לביקורת כי: **"מדובר בבית ספר יחודי בו פועל מרכז קט רגל בשעות אחר הצהריים והערב המאוחרות.**

דמי השכירות של המפעיל הופחתו מאחר והוא פנה לעירייה בבקשה להפסקת הפעילות בשל אי כדאיות כלכלית.

הנהלת בית הספר יחד הם (טעות במקור) **מנכ"ל קט הרגל ביקשו לפעול באופן עצמאי למציאת מפעיל אשר יתאים לפעילות הייחודית של בית הספר. מאחר ולא נמצא מפעיל שכזה ומאחר ובית הספר ביקש שלא להישאר ללא מפעיל מזנון, התבקש המפעיל להמשיך ולהפעיל את המזנון. סוכם עימו כי דמי השכירות יופחתו כפי שנקבע.".**

42. מפרוטוקול הוועדה עולה כי הוחלט כי במידה שהזוכה לא יעמוד, בין השאר, בהמצאת אישור ממשטרת ישראל על העדר עבר פלילי פדופילי עד ליום 8.8.2011 יבוטל הסכם ההתקשרות עמו.

43. מפרוטוקול הוועדה לתאריך 13.9.2012 עולה כי הוועדה החליטה להשכיר את המזנון בביה"ס לזוכה החל מתאריך 30.6.2012-9.10.2012. דמי השכירות החודשיים שנקבעו היו בסך ₪6,000.

44. הביקורת מציינת כי בביקורת שנערכה בתאריך 2.9.2012 בעסק ע"י מנהלת המחלקה לביקורת עסקים (טרום מועד כינוס ועדת שכירויות מתאריך 13.9.2012) נכח מפעיל המזנון במקום.

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי:

"א. בשנים 2010 - 2012 מדובר במפעיל אשר פועל בהתאם לרשיון העסק שלו והמצב התברואתי תקין.

ב. המעפיל זה (טעות מקור) **בבקשה לקבלת הצעות בשנת 2010. בשנת 2011 פנה המפעיל בבקשה להפסיק את פעילותו בשל חוסר כדאיות כלכלית. לאור חוסר התארגנות בית הספר ומפעיל מגרשי הקט רגל למציאת פיתרון חלופי במועד, עלה הצורך להמשיך את פעילותו של המפעיל הנוכחי. לאור זאת, אושרה בועדת שכירויות הפחתת דמי שכירות משמעותיים. בשנת הלימודים 2012 הועלו דמי השכירות חזרה והם עומדים כיום ע"ס 6,000 ₪ לחודש.".**

בי"ס עירוני ב-ג

45. הוועדה בישיבתה מתאריך 27.6.2011 החליטה לממש את האופציה הראשונה במכרז של הזכיין "חב' ס. ק." החל מ-1.9.2011 עד 30.6.2012 (10 חודשים). הוועדה התנתה את ההתקשרות, בין השאר, בקבלת רישיון עסק עד תום חודש ספטמבר 2011.

46. בתאריך 17.5.2012 כתב מנהל ביה"ס מכתב למנהל האגף למשאבי חינוך דאז שנותב, בין היתר, למנהלת המחלקה ושעניינו חוות דעת על מפעיל המזנון.

במכתבו הביע מנהל ביה"ס אי שביעות רצון ממפעיל המזנון בשל אי הצגת רשיון עסק כפי שהתחייב, העדר מוצרים על פי מפרט עירוני ותלונות מצד תלמידים על איכות המוצרים ומחירים גבוהים. בעקבות מכתבו של האחרון הוחלט על הפסקת ההתקשרות עם המפעיל.

47. מפרוטוקול הוועדה מתאריך 13.9.2012 עולה כי מנהלת המחלקה מסרה, בין השאר, כי:

א. בשל ההחלטה להפסיק את ההתקשרות עם המפעיל פורסמה בתאריך 11.7.2012 מודעה בעיתונים בה ביקשה העירייה לקבל הצעות מחיר להפעלת המזנון.

ב. להפעלת המזנון הוגשו 3 הצעות ולאחר בחינת ההצעות והתרשמות מהראיונות עם המציעים מתבקשת הוועדה לאשר למציע "המ. ש." (להלן- "הזוכה") להפעיל את המזנון.

48. בפרוטוקול הוועדה צוין כי מנהלת המחלקה מסרה כי העירייה ביקשה לקבל אישור העדר עבר פלילי כחלק ממסמכי המכרז. הובהר כי המשטרה אינה מוסרת אישור זה ללא מסמך סטנדרטי של עיריית תל אביב-יפו.

49. מנהלת המחלקה מסרה כי בבדיקה שערך אגף נכסים נמצאה הודעת אגף משאבי אנוש 18/2004 מיום 18.5.2004 בנושא. לאור זאת יפעל אגף נכסים מול הזוכה לקבלת האישור המתאים עפ"י הודעת אגף משאבי אנוש.

50. הוועדה החליטה בישיבתה זו להשכיר את המזנון לזוכה החל מ- 9.10.2012 עד 30.6.2013 בתוספת אופציה לשתי שנות לימוד נוספות בדמי שכירות של 6,200 ₪.

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי:

"א. בשנת 2011 נכנס לנכס זכיין חדש. הזכיין פעל לקבלת רשיון עסק. אחת מדרישות רישוי עסקים היתה שיפוץ מאסיבי של המחסן (הדבר לא נדרש מהמפעיל הקודם). הזכיין פעל לביצוע העבודות כנדרש ופעל להשלמת הליך הרשיון. משנודע לו כי מנהל בית הספר מבקש שלא להמשיך עימו את ההתקשרות לשנת 2012 הפסיק את פעילויות קבלת רשיון העסק.

ב. הזכיין הנוכחי בבית הספר, בדומה לזכיין הקודם, זכה במזנון בהליך של בקשה לקבלת הצעות אשר לווה ע"י מינהלן בית הספר.".

בי"ס עירוני ד'

51. מפרוטוקול הוועדה מתאריך 3.11.2011 עולה כי:

א. ועדת שכירויות מתאריך 27.6.2011 החליטה לאשר אופציה ראשונה ולהשכיר את המזנון לתקופה שבין 1.9.2011 ל- 30.6.2012 למפעיל ס. י..

ב. מכיוון שבית הספר הביע חוסר שביעות רצון מהמפעיל הוחלט להפסיק ההתקשרות עמו ובתאריך 10.8.2011 פורסמה מודעה בעיתונים ובה בקשה להגשת הצעות להפעלת המזנון.

ג. מגישי 6 הצעות המחיר למזנון, שביניהם היה "חב' ס. ק.", הוזמנו לראיונות. התרשמות מהמרואיינים הועברה למנהל האדמיניסטרטיבי של ביה"ס שהתייחס לשלושה מבין המציעים שרואיינו.

ד. במכתבו של המנהל האדמיניסטרטיבי של ביה"ס צוין כי אין לו עניין להתנסות עם "חב' ס. ק." מכיוון שקיבל המלצה שלילית לגביו מהמנהל האדמיניסטרטיבי של עירוני ב-ג ואילו לגבי שני המציעים האחרים אינו מתנגד לנסות.

ה. בשיחה טלפונית שקוימה עם המנהל האדמיניסטרטיבי של ביה"ס מסר האחרון כי הינו אדיש לגבי הגוף שיפעיל את המזנון. לטענתו חשוב שהמזנון יופעל בהקדם.

52. יו"ר הוועדה מסר כי להבא יש להכניס במכרזי מזנונים תנאי סף בנושא ההמלצות ממקומות קודמים אותם הפעיל המפעיל או מנציגי עירייה במקומות בהם פעל.

53. סגן בכיר ליועמ"ש (חברת הוועדה) ציינה, בין השאר, כי כאשר קיימת התייחסות שלילית ממישהו יש להזמין את המתמודד לוועדה ולשמוע התייחסותו לנושא. כמו כן במידה ואחד המתמודדים לא מתקבל יש לפרט בפרוטוקול את הסיבה לכך.

54. הוועדה החליטה בישיבה זו להשכיר את המזנון ל"חב' ס. ק." החל מ- 1.11.2011 עד 30.6.2012 בתוספת אופציה לשתי שנות לימוד נוספות ובדמי שכירות חודשיים של 7,100 ₪.

55. מפרוטוקול הוועדה מתאריך 27.6.2012 עולה כי ועדת שכירויות החליטה לממש את האופציה הראשונה למפעיל המזנון החל מיום 1.9.2012 ועד 30.6.2013.

56. בפרוטוקול הוועדה צויין כי:

א. הוגשה בקשה לרישיון עסק, החברה סיימה את כל הליכי הרישוי מלבד כיבוי אש מכיוון שבית הספר צריך לחבר את המזנון למערכת ההתראות מפני דליקה.

ב. חו"ד בית הספר הינה חיובית ואין לביה"ס התנגדות שהמפעיל ימשיך להפעיל את המזנון גם בשנת הלימודים הבאה.

ג. טרם התקבל אישור על העדר עבר פדופילי.

57. הביקורת מציינת כי במכתבו של המנהל האדמניסטרטיבי של ביה"ס למנהל אגף משאבי חינוך דאז נכתב, בין השאר, כי: "**חוות דעתנו על תפקוד הקפטריה שניהולה נמסר ל"ס. סבירה. יתכן וזו אינה הקפטריה של חלומותינו, אך לנוכח נסיוננו עם זכיינים קודמים אין לנו התנגדות שהזכיין ימשיך להפעילה גם בשנה"ל הבאה (תשע"ג). על כן נבקשך לא לבצע כל שינוי בנושא זה.**".

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.12.2012 כי:

"א. המפעיל הנוכחי פועל בניגוד לתנאי הרשיון תוך הכנת מאכלים נוספים מעבר למותר. עקב כך הוציא האגף לרישוי עסקים סרוב לרשיון. לפני כשבוע פנה מפעיל המזנון בבקשה להפסקת פעילותו במקום עקב אי כדאיות כלכלית.

ב. המפעיל הינו זוכה בבקשה לקבלת הצעות שזו שנתו השנייה. המנהל האדמיניסטרטיבי אישר אחרי שנת ההתקשרות הראשונה התקשרות לשנה נוספת.".

בי"ס עירוני ז'

58. **"כנגד המפעיל בתיכון עירוני ז', הוגשה התראה לפינוי המזנון עד סוף שנת הלימודים."**. (הערות ראש העירייה 2004)

ממצאי הביקורת (2003)

רקע

59. בשנת 2003 (מועד כתיבת דוח מזנונים) מצאה הביקורת כי מפעיל המזנון היה זכיין במכרז במשך 7 שנים.

60. מכיוון שהמפעיל ניגש למכרז פומבי מס' 164/95 והיה מציע יחיד הוחלט בישיבת ועדת מכרזים מתאריך 2.9.96 לבטל המכרז ולמסור את הפעלת המזנון למפעיל זה ללא מכרז לתקופה שבין 1.9.96 לבין 31.12.96.

61. בתאריך 11.9.96 הוציא המשנה ליועמ"ש לעירייה מזכר למנהל המחלקה לדיור ושירותים דאז ובו כתב כדלקמן: **"במכתב שצרפת לי איני רואה עילה לפטור: אין 'נכות' ואין 'שיקום'."**.

62. הביקורת העלתה כי מפעיל המזנון לא ענה על הקריטריונים של נזקק/משוקם שבגינם הוארכו ההתקשרויות עמו ללא מכרז וזאת מכיוון שהגיש מסמכים של ביטוח לאומי שלכאורה נחזו להיות מזויפים.

ממצאי הביקורת (2012)

63. הביקורת העלתה כי מפעיל המזנון דאז המשיך להפעילו עד יוני 2012. מפרוטוקול ועדת שכירויות מתאריך 28.7.2011 עולה כי הוועדה החליטה להאריך את תקופת השכירות החל מ-1.9.11 - 30.6.12 (10 חודשים).

64. כמו כן החליטה הוועדה כי במידה והמפעיל לא יעמוד באחד או יותר מהתנאים הבאים יבוטל הסכם ההתקשרות עמו:

   א. המצאת אישור ממשטרת ישראל על העדר עבר פלילי פדופילי.

   ב. חוות דעת שיקומית ממינהל שירותים חברתיים.

   ג. חוות דעת חיובית מביה"ס.

   ד. רישיון עסק לכל תקופת השכירות.

65. בתאריך 20.5.2012 הוציא מנהל בי"ס עירוני ז' חוות דעת למנהל האגף למשאבי חינוך דאז שנושאה מפעיל המזנון ובה ציין, בין השאר, כי לצערו מפעיל המזנון אינו מתאים כלל לאוכלוסיית בי"ס.

66. לטענתו של מנהל ביה"ס תפריט המזנון דל ביותר ואינו עומד בקריטריונים של שאר הקפיטריות בבתי ספר אחרים. רבים מהתלמידים ומצוות המורים משביעים רעבונם במקומות מחוץ לכתליי ביה"ס.

67. מנהל ביה"ס ציין במכתבו כי זו לא הפעם הראשונה בה חוות דעתו השלילית כלפי מפעיל המזנון נשלחת להנהלת האגף למשאבי חינוך אך המלצתו עד כה לא זכתה להתייחסות כלשהי. במכתבו מבקש מנהל ביה"ס, בכל פה, להחליף את מפעיל המזנון כבר בשנת הלימודים הבאה.

68. מנהלת המחלקה מסרה לביקורת כי לא ידעה על אי שביעות הרצון של מנהל ביה"ס ממפעיל המזנון וזאת מכיוון שלמיטב זכרונה בשנים עברו שלח לה מנהל אגף משאבי חינוך דאז, מדי שנה, מכתב שכלל חוות דעת גורפת לגבי שביעות רצון של מנהלי בתי ספר, שכללה את כל מנהלי בתי הספר שבשטח בית ספרם קיים מזנון. (מכתבים אלו לא נמצאו במסמכי התיקים).

69. מפרוטוקול הוועדה מתאריך 13.9.2012 עולה כי מנהלת המחלקה מסרה כי לאור העובדה שבית הספר אינו מרוצה מהמפעיל וכן המפעיל הביע רצון להפסיק פעילותו פורסמה מודעה בעתון להגשת הצעות מחיר בתאריך 11.7.2012.

70. להפעלת המזנון הוגשו 4 הצעות. לאחר בחינת ההצעות ושלב הראיונות התבקשה הוועדה לאשר לט. מ. (להלן- "הזוכה") להפעיל את המזנון. הוועדה החליטה להשכיר את המזנון לזוכה בדמי שכירות חודשיים של 5,350 ₪.

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי:

"א. למפעיל היה רשיון עסק לצמיתות. הנ"ל פעל בהתאם לתנאי הרשיון. בשנת 2012 נכנס למקום מפעיל חדש. הוא פועל לקבלת רשיון עסק כדין.

ב. במקום היה מפעיל אשר הוגדר ע"י מינהל השרותים החברתיים כמשוקם. בכל שנה התקבל אישור מחודש של מינהל השרותים החברתיים הממליץ להמשיך ולאפשר לו להפעיל את מזנון בית הספר כחלק מהשיקום. בשנת 2012, לאחר קבלת חוות דעת מנהל בית הספר כי אינו מרוצה ממפעיל המזנון, פונה המפעיל ופורסמה בקשה לקבלת הצעות. בהליך בחירת הזוכה, שנערך בשיתוף מנהל בית הספר, נבחר מפעיל חדש אשר התחיל את פעילותו בחודש אוקטובר 2012.".

הפעלת מזנונים ע"י משוקמים

הערות ראש העירייה (2004)

71. **"הצוות בראשות המנכ"ל ניסח קריטריונים אשר יענו על ההגדרה "מיהו משוקם". הצוות נהג כמנהג "בית שמאי" והחמיר התנאים. כמו כן, הוכנה רשימת אינוונטר עירונית למקומות שיקום, בנוסף למזנונים בבתי ספר. הוצעו מוסדות כגון מזנונים בחברות עירוניות: גני יהושע, מוזיאון ת"א לאמנות, מוזיאון א"י וכיוצ"ב.".**

"ועדה בראשות מינהל השירותים החברתיים ובהשתתפות נציגים מאגף נכסי העירייה, השירות המשפטי, מנהל המוסד המיועד לקלוט משוקמים ומנהל המינהל אליו שייך המוסד באופן ארגוני, אחראית לבחירת המשוקם לתפעול הנכס העירוני. תהליך הבחירה, הקריטריונים ואינוונטר מקומות השיקום, יעוגנו לנוהל עירוני.".

ממצאי הביקורת (2012)

72. הביקורת מצאה כי בתאריך 1.7.2005 הוציא אגף ארגון ותקינה נוהל עירוני מס' 738 שנושאו "**הפעלת בתי אוכל בבתי ספר על-יסודיים עירוניים**".

נוהל זה עוסק, בין השאר, בבחירת מפעיל לבית אוכל בבית ספר, מעקב ובקרה אחר הפעלת בתי האוכל, חידוש החוזה ועוד.

73. בפרק שעניינו "**בחירת מפעיל לבית אוכל בבית ספר**" נכתב, בין היתר, כי במכרז שיפורסם להפעלת בית אוכל שהתפנה בבית ספר יכתב כי תינתן עדיפות למועמדים שלשכת הרווחה מכירה בהם נזקקים (כהגדרתם בתקנות העובדים הסוציאליים, התע"ס).

74. עדיפות לקבלתם מותנית בהצגת חוות דעת על התאמתם להפעיל בית אוכל. חוות הדעת תהיה של עובד סוציאלי ושל מאבחן תעסוקתי או מרכז הכשרה מקצועית.

75. נכון לחודש אוגוסט 2012 מתוך 9 מזנונים בבתי ספר עירוניים על יסודיים בעיר תל אביב-יפו רק המזנון בבי"ס עירוני א' מופעל כאמור ע"י משוקם וזאת לאחר שמפעיל המזנון בעירוני ז' סיים את עבודתו במזנון ביוני 2012.

76. סמוך למועד התקשרות או הארכת התקשרויות של משוקמים עם העירייה מפנה כאמור מנהלת המחלקה בקשה למינהל שירותים חברתיים לקבלת חוות דעת על מפעיל המזנון שהינו משוקם וזאת על מנת להחליט על המשך הפעלת המזנון על ידו.

77. בתאריך 20.5.2012 הוציאה עו"ס במינהל שירותים חברתיים אגף מזרח מכתב למנהלת תחום נכויות במינהל שירותים חברתיים המהווה חו"ד ושנושאו מפעיל המזנון בעירוני ז'. במכתבה מציינת העו"ס, בין השאר, כי:

א. המפעיל אינו בטיפול מינהל שירותים חברתיים אך מוכר משיחות שנערכו עמו במהלך השנים.

ב. לצורך כתיבת חו"ד לגבי המשך ניהול המזנון על ידו ולצורך בדיקת מצבו כיום שוחחה עם המפעיל.

ג. למפעיל בעיות רפואיות רבות ואת עיקר העבודה מבצעות אשתו ובתו הנמצאות בעסק בעוד המפעיל נוכח במקום.

ד. העבודה מעניקה תוכן ועניין לחייו ומסייעת לשיקומו.

ה. מומלץ מאוד לאפשר למפעיל המשך ניהול המזנון גם בשנה"ל הבאה.

78. בחוות הדעת של מינהל שירותים חברתיים לשנים 2011 ו- 2012, המתייחסות למפעיל בבי"ס עירוני א' שהינו משוקם, הומלץ, בין השאר, להמשיך את השכרת המזנון למפעיל.

79. מנהלת מינהל השירותים החברתיים מסרה בהתייחסותה לממצאים מתאריך 19.11.2012 כי מבדיקה במחלקת "אחווה" ובתחום נכויות עולה כדלקמן:

"1. מדובר במר ע. ע. שהינו מפעיל מזנון בתיכון עירוני ז'. מר ע. ע. אינו מטופל של מחלקת "אחווה".

2. מר ע. ע. פנה לעו"ס המחלקה, גב' ד. ש. ל ובקש ממנה דו"ח סוציאלי כפי שעשה כל שנה בשנים האחרונות. לדבריו דו"ח זה דרוש לו לצורך קבלת אישור להפעלת המזנון. במקביל, התקבלה פניה מא. ל., מנהלת מחלקת דיור ושירותים באגף הנכסים בעירייה, באמצעותה של מנהלת תחום נכויות במינהל השירותים החברתיים, ל. ע.. בפניה זו התבקשנו למסור מידע האם המפעיל הינו משוקם. הדו"ח שהועבר הינו דו"ח סוציאלי המשקף את מצב הפונה כפי שמר ע.מציג אותו וכן מהתרשמות מקצועית של העובדת והוא נכתב לאחר מספר שיחות שקיימה עמו וכן הכרות שלה אותו וחלק מבני משפחתו לאורך השנים. המלצתה מתייחסת לנקודת מבט על מצבו החברתי, הכלכלי והרגשי של הלקוח והערכתה האם העיסוק בניהול המזנון ישפר את איכות חייו בלבד ולא לאיכות השירות שמסוגל לתת.

לציין כי לא התבקשנו, ואף אין הדבר בסמכותנו לקבוע את התאמתו להפעיל מזנון.".

חוזי התקשרות (חוזי התפעול)

הערות ראש העירייה

80. **"חוזי התקשרות - מנכ"ל העירייה הנחה את אגף ארגון ותקינה ליצור תהליך מסודר עם תחנות מוגדרות ובעלי תפקידים מורשים להערות. המלצות ראשוניות לכיווני פעולה יוגשו בתחילת יולי 2004."**.

ממצאי הביקורת (2012)

81. בתאריך 30.8.2012, בעקבות בקשת הביקורת להתייחסות לסטטוס יישום הערות ראש העירייה בנושא חוזי ההתקשרות, מסרה מנהלת מחלקת או"ש ותקינה באגף ארגון ותקינה כי: **"אין בידי אגף ארגון ותקינה מידע בנושא."**.

82. בתאריך 10.10.2012 מסרה מנהלת המחלקה לביקורת, את הנתונים לגבי חוזי התפעול של מפעילי המזנונים לשנים 2011 - 2012 ו- 2012 - 2013 כדלקמן:

בי"ס עירוני א'

83. **"חוזה לשנת התפעול 2011 - 2012 - נחתם ע"י המפעיל במהלך חודש אוגוסט 2011. ההסכם החתום לא נמצא בתיק השכירות.**

בנוגע חוזה לשנת התפעול 2012 - 2013 - נחתם ע"י המפעיל במהלך חודש אוגוסט 2012. החוזה טרם נחתם ע"י העירייה.".

בהתייחסותו של מנהל מחלקת מכרזים והתקשרויות באגף החשבות מינהל הכספים לממצאים מתאריך 22.11.2012 צוין כי: "**חוזה לשנת התפעול 2011-2012- קיים אצלנו עותק מהחוזה. חוזה לשנת התפעול 2012-2013- נחתם ע"י העירייה בינואר 2011.**".

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי: "**הסכם התפעול לשנים 2011 – 2012 חתום. הסכם התפעול לשנים 2012 – 2013 נחתם בשבועות האחרונים ע"י העירייה.**".

בי"ס עירוני ט'

84. **"חוזה לשנת התפעול לשנת 2011 - 2012 - נחתם ע"י המפעיל במהלך חודש אוגוסט 2011 ונחתם ע"י העירייה ביום 15.11.2011 חוזה לשנת התפעול 2012 - 2013 טרם נחתם ע"י המפעיל וטרם נחתם ע"י העירייה.**".

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי:

"הסכם התפעול לשנים 2011 – 2012 חתום. הסכם התפעול לשנים 2012 – 2013 טרם נחתם ע"י העירייה.".

בי"ס עירוני ב'-ג'

85. **"חוזה שכירות 2011 נחתם ביום 6.3.2012. חוזה שכירות 2012 – 2013 עדיין לא נחתם ע"י העירייה.".**

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי: "**הסכם התפעול לשנת 2011 חתום. הסכם התפעול לשנת 2012 טרם נחתם ע"י העירייה בשל כניסה מאוחרת של המפעילים (כניסה בחודש אוקטובר).**".

בהתייחסותו מתאריך 22.11.2012 של מנהל מחלקת מכרזים והתקשרויות באגף החשבות מינהל הכספים לממצאים (סעיפים 85, 86) צויין כי: **"החוזים הנ"ל לא אותרו במערכת החוזים.".**

בהתייחסותו הנוספת לממצאים (סעיפים 85, 86) מתאריך 20.12.2012 של מנהל מחלקת מכרזים והתקשרויות באגף החשבות מינהל הכספים, לפי בקשת הביקורת, נכתב כי: **"החוזים הנ"ל אכן לא קיימים במערכת המשמעות היא שהם טרם עברו אלינו לטיפול.".**

בי"ס עירוני ז'

86. **"הסכם תפעול לשנת 2011 - 2012 נחתם ביום 8.12.11.**

המפעיל החדש חתם על הסכם ההתקשרות ביום 24.9.2012. (המזנון עדיין לא נפתח) העירייה עדיין לא חתמה על הסכם ההתקשרות הנ"ל.".

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי: "**הסכם ההתקשרות החדש עדיין לא נחתם ע"י העירייה.**".

בהתייחסותו של מנהל מחלקת מכרזים והתקשרויות באגף החשבות מינהל הכספים מתאריך 22.11.2012 לסעיפים 85, 86 בממצאים נכתב כי: "**החוזים הנ"ל לא אותרו במערכת החוזים.**".

בהתייחסותו הנוספת לממצאים (סעיפים 85, 86) מתאריך 20.12.2012 של מנהל מחלקת מכרזים והתקשרויות באגף החשבות מינהל הכספים, לבקשת הביקורת, צויין כי: "**החוזים הנ"ל אכן לא קיימים במערכת המשמעות היא שהם טרם עברו אלינו לטיפול.".**

בי"ס עירוני ד'

87. **"הסכם התפעול לשנת 2011 - 2012 נחתם ע"י הזכיין במהלך חודש אוגוסט 2011. ההסכם נחתם ע"י העירייה ביום 13.3.2012. המפעיל חתם על הסכם ההתקשרות במהלך חודש אוגוסט 2012. העירייה עדיין לא חתמה על הסכם ההתקשרות הנ"ל.".**

בהתייחסותו של מנהל מחלקת מכרזים והתקשרויות באגף החשבות מינהל הכספים מתאריך 22.11.2012 לממצאים צוין כי: "**הסכם התפעול לשנת 2011 - 2012 נחתם ע"י העירייה ביום 21/3/2012. הסכם התפעול לשנת 2012 - 2013 נחתם ע"י העירייה ביום 23/10/2012.**".

יו"ר הוועדה מסר בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי:

"הסכם התפעול לשנים 2011- 2012 חתום. הסכם התפעול לשנים 2012 – 2013 נחתם בשבועות האחרונים.".

88. בתאריך 11.10.2012, בעקבות הביקורת, קיים מנהל אגף משאבי חינוך כנס בנושא הפעלת מזנונים בהשתתפות מנהלי ומינהלני בתי הספר, מנהלת המחלקה, מנהלת מחלקת ביקורת עסקים ואחראי נכסים במינהל החינוך.

89. במסגרת הכנס הוצגה מצגת וניתנו הסברים מהנציגים המקצועיים. כמו כן הוחלט, בין השאר:

א. לרכז את המפעילים למתן תדרוך בנושא רישיון עסק.

ב. לערוך מפגשים בנושא המזנונים פעמיים בשנה לשם קבלת הבהרות ועדכונים.

90. בתאריך 18.11.2012 התקיים כנס נוסף שנועד למפעילי מזנונים/בתי אוכל. בכנס זה הוצגו ע"י מנהל אגף משאבי חינוך, מנהלת המחלקה ומנהלת המחלקה לביקורת עסקים דגשים הנוגעים למפעילי המזנונים.

בהתייחסותו לממצאים מתאריך 27.11.2012 מסר סגן בכיר למנהל אגף הפיקוח, בין השאר, כי:

"...

6. אגף הפיקוח אינו צריך להיות צד בוועדות הדנות ביחס למפעילי מזנונים מסיבות שונות, אנו אמורים לפעול על פי מבחן העובדות:

א. קיים רישיון עסק או לא?

ב. קיימת בקשה לרישיון בהליך תקין או לאו?

ג. קיים סירוב לרישיון או לאו?

ד. בית העסק פועל בהתאם לתנאי הרישיון או לאו?".

<u>לתשומת לב:</u>

התייחסויות המבוקרים ואחרים לטיוטת ממצאי הביקורת בשלב אימות הממצאים, מצורפות לדוח בפרק הנספחים, ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח א - מצגת בנושא הפעלת מזנונים בבתי-ספר על יסודיים עירוניים בעיר תל אביב יפו.

נספח ב - התייחסות אגף נכסי העירייה מתאריך 18.11.2012.

נספח ג - התייחסות מינהל השירותים החברתיים מתאריך 19.11.2012.

נספח ד - התייחסות אגף רישוי עסקים מתאריך 25.11.2013.

נספח ה - התייחסות אגף משאבי חינוך מתאריך 27.11.2012.

נספח ו - מצגת בנושא כנס מפעילי מזנונים/בתי אוכל בבתי-ספר תיכוניים בעיר תל אביב יפו.

נספח ז - התייחסות אגף החשבות, מינהל הכספים מתאריך 27.11.2012.

נספח ח - התייחסות אגף הפיקוח מתאריך 27.11.2012.

מסקנות

91. מהממצאים עולה כי יישום החלטות מנכ"ל והערות רבות של ראש העירייה, הנוגעות לדוח זה, לא בוצעו. נכון למועד הביקורת, היו קיימים ליקויים כדלקמן:

א. לא בוצעו ביקורות במזנונים כל רבעון כנדרש. יתירה מכך היו מזנונים שבהם לא נערכו ביקורות אף מספר שנים.

מנהלת מחלקת ביקורת עסקים מסרה לביקורת בהתייחסותה לממצאים, כי אגף רישוי עסקים אינו עומד במטלה של בדיקת העסקים פעם ברבעון וזאת עקב עומס בעבודה.

ב. נמצאו מזנונים שפעלו ללא רישיון עסק. מתוך 5 מזנונים שנבדקו ע"י הביקורת 2 מזנונים פעלו ללא רישיון עסק (עירוני ב-ג ועירוני ד')

ג. הוארכו התקשרויות עם חלק מהמפעילים למרות אי מילוי תנאי הוועדה. זאת ועוד - במשך 8 שנים הוארכה התקשרות עם מפעיל מזנון שהוחלט על פינויו.

עירוני א'

92. אי הסדרת נושא רישיון העסק ע"י המפעיל ואי קבלת אישור מהמשטרה, כדרישת מינהל החינוך, על העדר עבר פלילי פדופילי לא מנעו מהוועדה לאשר המשך התקשרות עם מפעיל המזנון לשנת הלימודים תשע"ג (2012 - 2013).

עירוני ט'

93. הביקורת סבורה כי הפחתה משמעותית של דמי השכירות של המפעיל לשנת הלימודים תשע"ב (2011 - 2012) ע"י הוועדה ב-4,750 ₪, בניגוד לדמי השכירות שנקבעו לו ולמרות הסיבות לכך שהועלו ע"י מנהל אגף נכסי העירייה יוצרת אי שוויון ביחס למפעילי המזנונים האחרים.

בי"ס ב'-ג'

94. העדר מעקב של הוועדה אחר החלטתה להתנות הארכת ההתקשרות של מפעיל המזנון לשנת הלימודים תשע"ב (2011 - 2012) בהצגת רישיון עסק איפשר המשך ההתקשרות עם המפעיל שצבר תלונות רבות של תלמידים, הפקיע מחירים ופעל ללא רישיון עסק.

בי"ס עירוני ד'

95. מממצאי הביקורת עולה כי בחירת הוועדה במציע "חב' ס. ק." בתפעול מזנון ביה"ס לשנים 2011 - 2012 התקבלה למרות:

א. טענת המנהל האדמיניסטרטיבי של ביה"ס שאין לו עניין להתנסות עם המציע "חב' ס.ק." וזאת לאור חוות הדעת השלילית לגביו שקיבל ממנהל בי"ס עירוני ב'-ג שהעסיקו.

ב. הערת סגן בכיר ליועמ"ש בוועדה מתאריך 3.11.2011 כי כשקיימת התייחסות שלילית לגבי מתמודד יש להזמינו לוועדה ולשמוע עמדתו בנושא.

ג. שיחת טלפון שנערכה עם המנהל האדמיניסטרטיבי לאחר סירובו לאשר את המציע הנ"ל שבה מסר, בין היתר, כי הוא אדיש לבחירת המציע (לאור ניסיונו הרע עם המפעיל הקודם).

בי"ס עירוני ז' (הפעלת מזנונים ע"י משוקמים)

96. חרף הערת ראש העירייה משנת 2004 לדוח מזנונים לפינוי מפעיל המזנון שאינו משוקם ואינו נזקק (עפ"י התע"ס) עד סוף שנת הלימודים (6/2004) הוארכה ההתקשרות עם הנ"ל ב-8 שנים נוספות.

97. הארכת ההתקשרות עם מפעיל המזנון בביה"ס והמשך ההתייחסות אליו כ"משוקם" התאפשרה בשל:

א. התעלמות מנהל אגף משאבי חינוך דאז מאי שביעות הרצון המתמשכת שנים של מנהל ביה"ס מהמפעיל שבאה לידי ביטוי באי העברת מידע זה ,שנמסר בכתב ובע"פ, לוועדה שדנה מדי שנה בהארכת ההתקשרות עימו.

ב. הסתמכות הוועדה, מחוסר ידיעה, על חו"ד מינהל השירותים החברתיים שסקרה את מצבו הכלכלי והבריאותי של המפעיל לשם המשך מתן מקור פרנסה ולא בחנה את התאמתו לתפקיד. (התאמה לתפקיד נעשית ע"י עובד סוציאלי או מרכז הכשרה מקצועית).

אישורי משטרה על העדר עבר פדופילי

98. התניית הוועדה בהתקשרות עם מפעילי מזנונים הייתה, בין השאר, בהצגת אישור מהמשטרה על העדר עבר פדופילי אך אי המצאות טפסים עירוניים, שמטרתם הוצאת אישורים אלו, מנעה מהמפעילים את הצגתם ורוקנה את ההתניה מתוכן.

99. יו"ר הוועדה מסר לביקורת בהתייחסותו לממצאים מתאריך 18.11.2012 כי אגף נכסי העירייה פועל במשותף עם מנהל אגף משאבי חינוך לספק למפעילים את הטפסים הנדרשים להם לקבלת האישור מהמשטרה.

חוזי ההתקשרות (חוזי התפעול)

100. על אף הערת ראש העירייה בנושא בדוח מזנונים משנת 2004 עולה מהממצאים כי:

א. לאגף ארגון ותקינה אין נוהל המסדיר את הנושא כפי שנתבקשו לעשות בהחלטות מנכ"ל משנת 2004 בנדון.

ב. רוב חוזי ההתקשרות נחתמו ע"י העירייה בדיעבד (חודשים לאחר כניסת הזכיין לנכס).

ג. 2 חוזים לשנת התפעול 2012 - 2013 לא נמצאו במערכת החוזים של העירייה.

המלצות

רישוי ותנאי תברואה

101. על מנהל אגף הפיקוח לפעול לסגירה לאלתר של המזנונים שאין ברשותם רישיון עסק והליך הרישוי שלהם אינו תקין וזאת לאחר קבלת כל המידע ממנהלת המחלקה לביקורת עסקים.

102. מומלץ כי מבקרי ביקורת עסקים בשיתוף עם תברואני אגף הפיקוח יערכו ביקורות תכופות במזנוני בתי הספר עפ"י חלוקת עבודה שתקבע ביניהם ותכלול, בין השאר, את תדירויות הביקורות במזנונים.

הארכת התקשרויות עם מפעילי המזנונים

103. על יו"ר הוועדה לאסור המשך ההתקשרויות עם מפעילי המזנונים הפועלים ללא רישיון עסק.

104. על יו"ר הוועדה להימנע, במהלך הארכת התקשרות עם מפעיל, מהפחתת דמי שכירות שנקבעו והיו מקובלים על דעת הצדדים הנוגעים בדבר בעת ההתקשרות הראשונית.

105. יש להקפיד לכלול תנאי סף בנושא ההמלצות ממקומות קודמים אותם הפעיל המפעיל או מנציגי עירייה במקומות בהם פעל.

106. במקרים בהם מתקבלת חוות דעת שלילית על מציע מומלץ כי יו"ר הוועדה יורה על הזמנת המתמודד לוועדה לשם השמעת טיעוניו בנושא אשר יעוגנו בפרוטוקול הוועדה.

107. על מנהל אגף משאבי חינוך לוודא כי מדי שנה יופנו למנהלת המחלקה חוות דעת שביעות רצון ממפעילי המזנונים מכל מנהלי בתי הספר שבהם קיימים מזנונים וזאת בנוסף לשיחות בנושא שיקוימו עימם.

אישורי משטרה על העדר עבר פדופילי

108. על מנת למנוע דרישות סרק מהמפעילים להבאת אישורים מהמשטרה על העדר עבר פדופילי ללא הוצאת טפסים שישמשו את המפעילים לצורך קבלתם מומלץ כי מנהל אגף משאבי חינוך ויו"ר הוועדה יפעלו בנמרצות לזרז הוצאתם.

109. מומלץ כי השירות המשפטי יבחן את הנושאים הבאים:

א. המצאת אישורי משטרה שבהם יצוין העדר עבר פלילי גורף (באם קיים) ולא רק העדר רישום על עבירת פדופיליה.

ב. פרוט סוגי העבירות הפליליות המיוחסות למציע במקרים בהם קיים עבר פלילי.

ג. סוגי העבירות הפליליות שעל הוועדה לפסול בגינן את מגיש ההצעה להפעלת מזנון.

הפעלת מזנונים ע"י משוקמים

110. במקרים בהם מפעילי המזנונים הינם משוקמים/נזקקים מומלץ לקבל חו"ד על התאמה לתפקיד מעובד סוציאלי או מרכז הכשרה מקצועית וזאת בנוסף לחו"ד מינהל השירותים החברתיים העוסקת במצב הסוציאלי כלכלי של המשוקם/נזקק לשם בחינת שיפור איכות חייו ע"י עיסוקו בניהול המזנון.

חוזי התקשרות (חוזי התפעול)

111. על מנהל אגף ארגון ותקינה לשלב בתוכנית העבודה 2013 הכנת נוהל שיסדיר את תהליך חוזי ההתקשרות ויכלול, בין השאר, תחנות מוגדרות, בעלי תפקידים מורשים להערות ולחתימות ולוחות זמנים מחייבים.

כללי

112. מומלץ כי הנהלת העירייה תמנה ועדה בנושא מזנונים בבתי ספר אשר תכלול את גורמי העירייה הנוגעים בדבר ועל סדר יומה יהיו, בין השאר, הנושאים הבאים:

א. הטמעת הליך הפעלת המזנונים.

ב. קביעת תחומי אחריות ברורים לגורמי העירייה השותפים לתהליך.

ג. עדכון בכתובים של כל הגורמים בנושא המזנונים בממצאי הביקורות שנעשות על ידם במזנונים על כל ההיבטים הכרוכים בכך.

ד. בחירת גורם עירוני הבקיא בהליך המזנונים לשם ריכוז הטיפול מול כל הגורמים המקצועיים והממונים על אכיפה כולל שלב הביצוע.

ה. בחינת נושא המזנונים בבתי הספר ברוח התקופה תוך שימת דגש לרצון ציבור הלקוחות, קרי התלמידים, ודאגה לבריאותם ולרווחתם.

113. הביקורת רואה בחיוב את הצעדים שבהם נקט מנהל אגף משאבי חינוך בעקבות הביקורת הכוללים, בין היתר, מפגשים דו שנתיים עם מנהלי בתי הספר ומפעילי המזנונים לשם המשך התנעת נושא המזנונים וכל זאת בשיתוף פעולה עם מנהלת המחלקה ומנהלת מחלקת ביקורת עסקים.

<u>לתשומת לב</u>:

התייחסויות המבוקרים ואחרים למסקנות והמלצות הביקורת, מצורפות לדוח בפרק הנספחים ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח ט - התייחסות אגף הפיקוח מתאריך 6.2.2013.

נספח י - התייחסות אגף נכסי העירייה מתאריך 20.2.2013.